

Tid Torsdagen den 12 juni 2014, kl 16.00 – 16.30
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Onsdagen den 18 juni 2014

Joakim Larsson

Maria Östberg Svanelind

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Joakim Larsson (M) ordföranden

Maria Östberg Svanelind (S) vice ordföranden

Jan Tigerström (M)

Lars Svärd (M)

Per Hallberg (M)

Daniel Forslund (FP)

Lars Arell (S)

Åke Askensten (MP)

Anna Bäcklund (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Göran Kindvall (M) för Theréz Randquist (M)

Gustav Johansson (M) för Karl Malmqvist (C)

Kenneth Nilsson (S) för Maria Nygård (S)

Ann-Margarethe Livh (V) för Clara Lindblom (V)

Ersättare:

Eva Ångström (M)

Maria Hagbom (M)

Inga Osbjer (FP)

Sara Gunnerud (S)

Håkan Olander (S)

Elin Olsson (MP)

Lennart Tonell (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Krister Schultz, Marita Anheim, Ann-Charlotte Bergqvist, Mårten Frumerie, Gunnar Jensen, Kristofer Stjernqvist och Åsa Wigfeldt samt personalföreträdaren Carina Eriksson §§ 1-7 och borgarrådssekreteraren Martin Edgélius.

§ 1 Val av justerare och tid för justering

Beslut

Exploateringsnämnden utser vice ordföranden Maria Östberg Svanelind (S) att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

Justering sker onsdagen den 18 juni 2014.

§ 2 Frågor för beredning och eventuell information från kontoret

Inga frågor för beredning eller information från kontoret.

§ 3 Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 3 juni och den 12 juni 2014 anmäls.

§ 4 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret

Dnr E2014-00005

Beslut

Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 5 maj 2014.

§ 5 Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Dnr E2014-00008

Protokoll nr 3/2014 från stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågors sammanträde den 25 mars 2014 anmäls.

§ 6 Anmälan av ekonomisk uppföljning maj 2014

Dnr E2014-00300

Beslut

Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 3 juni 2014.

§ 7

Revisionsberättelse och årsrapport 2013 för exploateringsnämnden. Svar på remiss

Dnr E2014-00954

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 12 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

I samband med granskningen av systematiskt miljöarbete-hållbar användning av mark och vatten uppmanar revisionskontoret nämnden att fortsätta utveckla arbetet med att definiera tydliga och konkreta mål samt utveckla uppföljningen av miljöprogrammet. Nämnden bör ta denna uppmaning på allvar. Nämnden bör också vara självkritisk och inse att många beslut som tagits under år 2013 inte bidragit till en hållbar användning av mark och vatten.

Vid flera tillfällen har nämnden valt att bygga i värdefull naturmark i stället för på redan hårdgjorda ytor. Inför väntade klimatförändringar kommer grönska i städerna samt icke-hårdgjorda ytor att få en allt viktigare betydelse för att exempelvis hålla nere temperaturen och minska risken för

översvämningar.

Nämnden har under mandatperioden börjat ställa krav på energieffektivitet i samband med nybyggnation. År 2013 har kravet ofta varit att energianvändningen vid nybyggnation inte ska överskrida 55 kWh/kvm/år. Detta är ett steg i rätt riktning för att minska energianvändningen. Men i samband med att tekniker för energieffektivisering utvecklas bör nämnden skärpa kraven ännu mer för att minska energianvändningen. Ett steg i rätt riktning är att redan nu kräva att energianvändningen vid nyproduktion inte ska överskrida 50 kWh/kvm/år för att på sikt skärpa kraven ytterligare. Även här har grönska på tak och fasader en viktig funktion att fylla då det kan minska behovet av köpt energi.

Bromma flygplats bidrar inte på något sätt till en hållbar användning av stadens mark och bör därmed läggas ner. Här finns stor potential att utveckla en hållbar stadsdel med starkt fokus på social och miljömässig hållbarhet.

En av de viktigaste åtgärderna för att bidra till en mer hållbar markanvändning är att stoppa arbetet med att bygga Förbifart Stockholm och i stället satsa pengarna på miljövänliga och yteffektiva trafikslag som kollektivtrafik och cykel.

§ 8

Svea hovrätts dom angående tomträttsavgäld för fastigheten Borgarfjord 2 i Kista

Dnr E2011-5141-463

*Sekretess enligt 19 kap. 9 § offentlighets- och sekretesslagen
Stockholms stads exploateringsnämnd*

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att återkalla ingivet överklagande av Svea hovrätts dom.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 21 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

§ 9**Försäljning av Forbonden 4 i Botkyrka kommun till Fittja Centrumfastigheter AB**

Dnr E2014-01203

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att genomföra försäljningen av fastigheten Forbonden 4.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 21 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå försäljningen

Att äga mark utanför kommungränsen är tillgång för staden och bör inte avyttras.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP).

Reservation

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 10**Uppställningsplats för husvagnar. Skrivelse från Clara Lindblom (V)**

Dnr E2014-00987

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att besvara skrivelsen med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Att den långsiktiga lösningen ska vara att EU-migranterna får en "riktig" bostad är en självklarhet. Dock måste det till en temporär lösning fram till dess att bostadssituationen för EU-migranterna är löst. Att människor som inte har en bostad inte ens har en plats där de tillåts ställa upp sin husvagn är ovärdigt.

I en så här viktig fråga måste man överväga att frångå rådande praxis vad gäller hur upplåtelse av mark går till för att lösa en akut situation. Kontoret bör aktivt arbeta för att ta fram en temporär plats där EU-migranterna tillåts ställa upp sina husvagnar utan att riskera vräkning. Detta kan med fördel ske i samarbete med de aktivister som är engagerade i situationer för EU-migranterna. Det är viktigt att socialtjänster får kännedom om området för att kunna ägna sig åt uppsökande verksamhet. Staden bör även arbeta för fler härbergen.

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

I en skrivelse efterlyste Clara Lindblom (v) uppställningsplatser för husvagnar med till vatten, värme och sanitära möjligheter för att underlätta för EU-migranter som sökt sig till staden från krisens Europa. Nyligen har Göteborg stad beslutat att upplåta mark för detta ändamål, men i Stockholms stad saknas den politiska viljan för att följa efter. Exploateringskontorets svar belyser detta på ett väldigt tydligt sätt. Man konstaterar att det inte faller inom ramen för kontorets uppdrag att ta initiativ till att etablera denna typ av verksamhet.

Men till skillnad från den borgerliga majoriteten menar vi att det är stadens ansvar att säkerhetsställa att alla som vistas inom stadens gränser under en längre tidsperiod ska ha drägliga levnadsvillkor. Enligt FN-deklarationen om mänskliga rättigheter har alla rätt till ett boende. Varje gång vi tvingar människor att flytta från sina boenden till en oviss framtid är det ett brott mot de mänskliga rättigheterna. Stockholms stad måste därför bidra till att internationella åtaganden efterlevs, och väga en individs behov av boende och övernattningsmöjlighet mot kommunens intresse av avhysning från platsen ifråga. Vänsterpartiet vill därför att kontorets uppdrag utvidgas, och att staden härnäst säkerhetsställer att ingen kastas ut på gatan utan att ha ett alternativt boende.

§ 11

Tomträttsavgäld vid utökad byggrätt. Skrivelse från Maria Östberg Svanelind och Lars Arell (S)

Dnr E2014-00988

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att besvara skrivelsen med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt

exploateringskontorets förslag.

§ 12

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Akalla 4:1 i Kista (Kista Äng) till Mälarholmen AB, ByggVesta AB, SKB Stockholms Kooperativa Bostadsförening, Veidekke Bostad AB, SSM Bygg & Fastighets AB, Index International AB samt JM AB. Inriktningsbeslut
Dnr E2013-513-00031

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Akalla 4:1 (Kista Äng) till Mälarholmen AB, ByggVesta AB, SKB Stockholms Kooperativa Bostadsförening, Veidekke Bostad AB, SSM Bygg & Fastighets AB, Index International AB och JM AB samt ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet (inriktningsbeslut) upp till 15 mnkr.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 21 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera kontorets förslag till beslut.

Att uppdra åt kontoret att återkomma med ett förslag med högre antal hyresrätter och gärna stora lägenheter.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att antalet bostadsrätter minskas från 700 till 500.

Att markanvisa ytterligare 170 hyreslägenheter i form av små

yteffektiva lägenheter avsedda för unga människor.

Att markanvisa 30 hyreslägenheter i form av servicebostäder.

Att energianvändningen inte ska överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Grönska på tak och fasader ska hålla nere kostnaden för köpt energi.

Att parkeringstalet ska vara max 0, 2 per lägenhet och att platser ska avsättas för handikapparkering och bilpoolsbilar

Att om grönyta tas i anspråk ska den ersättas av grönyta av likvärdig ekologisk funktion.

Att exploatörerna ska åläggas att ordna med cykelparkeringar inom området.

Att i övrigt bifalla kontorets förslag till beslut samt anföra följande:

Det är positivt att utveckla Kistaområdet med fler bostäder. För att få en bra blandning av hyresrätter och bostadsrätter bör andelen bostadsrätter minska något till förmån för hyresrätter, främst för unga människor och för personer i behov av servicebostäder.

Att få in grönska i bebyggelsen är viktigt både för att hålla nere kostnaderna för köpt energi och för att skapa trivsel i området. Det är också viktigt att bebyggelsen utformas på ett sätt som gör att omkringliggande grönområden är och upplevs som lättillgängliga. Stort fokus ska ligga på att barn kan ta sig till närliggande grönområden på ett säkert och tryggt sätt.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet.

Att initiera en områdesplanering där även behovet av skolor, förskolor och annan offentlig service undersöks från början.

Att i samband med områdesplaneringen ta fram ett slutligt förslag som omfattar fler hyresrätter.

Att inom ramen för områdesplaneringen ge markanvisningar till de allmännyttiga bostadsbolagen med direktiv att bygga hyreslägenheter med hyrestak.

Att därutöver anföra:

Detta är ett stort projekt med många byggherrar inblandade. Detta är den typen av projekt där en omfattande områdesplanering borde vara självklar. Här diskuteras eventuella behov av skolor och förskolor men i ett projekt av den här storleken bör planeringen av skolor och annan offentlig service finnas med från början. Det är staden som ska ha det övergripande ansvaret för planeringen inte enskilda byggherrar. Kista är ett område som domineras av bostadsrätter ändå är det bara 130 som kommer att vara tillgängliga för vanliga hyresgäster.

Det har genomförts tävlingar, men ingen tävling där man utgått från ett hyrestak, trots att det är just hyresrätter med överkomliga hyror som det är en katastrofal brist på i Stockholm.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) enligt följande:

Vi konstaterar att det markanvisas för få hyreslägenheter i hela staden. Att det byggs för få små lägenheter till unga och studenter är ett välkänt faktum och därför utgör den delen av detta ärende, 300 lägenheter för studenter ett välbehövligt tillskott.

Men det är också så att det i många stadsdelar fattas stora

hyreslägenheter. Därför menar vi att också den frågan måste lyftas i detta ärende.

I stadsdelen finns också ett stort behov av lägenheter till särskilt boende för funktionshindrade och det är angeläget att staden i den fortsatta planprocessen säkerställer att stadsdelens behov är tillgodosett.

§ 13

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Solhem 16:1 i Solhem till AB Abacus Bostad

Dnr E2014-01053

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Solhem 16:1 till AB Abacus Bostad och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Daniel Forslund (FP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att exploateringsnämnden beslutar att ärendet återremitteras i syfte att ta in synpunkter från trafik- och renhållningsnämnden samt stadsdelsnämnden Spånga-Tensta.

I en växande storstad som Stockholm vi måste ständigt söka nya möjligheter att bygga fler bostäder, och det är särskilt angeläget att kunna bygga fler smålägenheter och ungdomsbostäder som föreslås i detta ärende. När vi bygger mycket måste vi också se till att bygga bra. Det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede förvissa sig om att platsen

inte är olämplig för exploatering, så att staden undviker att projekt påbörjas förgäves med förlösade resurser som följd.

Stadsdelsnämnderna har mycket goda kunskaper om lokala förhållanden och förutsättningar, och bör därför alltid involveras tidigt i projektens planeringsfas. I detta ärende är det särskilt angeläget att samråda med stadsdelsnämnden, eftersom ett liknande exploateringsförslag tidigare har diskuterats på platsen men inte kommit till stånd på grund av svåra förutsättningar på den aktuella tomten.

Trafiksituationen på Sörgårdsvägen är dessutom bekymmersam, och för närvarande genomför Trafikkontoret en omfattande översyn av trafikflöden, säkerhet och framkomlighet längs hela Sörgårdsvägen. Det finns därför behov av att utreda trafiksituationen ytterligare innan beslut om exploatering tas.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå kontorets förslag till beslut med följande motivering;

Den föreslagna exploateringen sker helt och håller i en skogsdunge som utgör en grön oas och ett lummigt inslag mellan Antons Backe och Sörgårdsvägen. Att exploatera denna yta riskerar att försämra områdets kvalitet.

Om bebyggelsen ändå blir av ska parkeringstalet för bilar i detta kollektivtrafikhöga område vara max 0,1 per lägenhet. Plats ska avsättas till handikapparkering. Exploatören ska åläggas att ordna med cykelparkering i området. Upplåtelseformen ska vara hyresrätt. Ianspråktagen grönyta ska kompenseras fullt ut med grönytor av likvärdig ekologisk funktion.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att upplåtelseformen för föreslagna bostäder på den aktuella platsen ändras till hyresrätt som upplåts med tomträtt.

Att därutöver anföra:

Stockholms stad har ett uttryckligt mål om att bygga blandat – men den borgerliga majoritetens tillämpning av den principen lämnar en hel del att önska. I det aktuella ärendet föreslås 69 nya bostäder i nära anslutning till pendeltågsstationen i

Spånga, men trots att bostäderna benämns som ungdomsbostäder ska samtliga upplåtas med bostadsrätt. Samtidigt utgör bostadsrätterna en kraftig majoritet av flerbostadsbeståndet i den aktuella stadsdelen.

Den boendeform som allra flest unga stockholmare efterfrågar är hyresrätt, och med tanke på den akuta bristen på bostäder med denna upplåtelseform bör de konsekvent prioriteras framför bostadsrätter och egna hem under de närmsta åren. Staden bör även verka för att hyrorna i nya bostäder ligger på nivåer som inte minst unga har råd att efterfråga. Ett sätt att göra detta är att sänka tomträttsavgälden för hyresrätter där aktören genom avtal förbinder sig att kompensera hyresgästen för stadens sänkning genom lägre nyproduktionshyra.

Dessutom bör parkeringstal hållas låga och parkering i garage undvikas, eftersom detta fördyrar byggandet. De aktuella bostäderna ligger i ett mycket kollektivtrafiknära läge, samtidigt som bilnehavet i den tänkta målgruppen är mycket lågt. Parkeringstalen i det aktuella ärendet bör således enbart motsvara stadens riktlinjer för handikapparkering.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S).

Reservation

Daniel Forslund (FP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 14

Markanvisning för bostäder inom fastigheterna Solhem 16:1, 19:8, 19:16 och Solhem 20:1-4 i Spånga till AB

Borätt. Inriktningsbeslut

Dnr E2014-00549

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheterna Solhem 16:1, 19:8, 19:16, 20:1, 20:2, 20:3 och 20:4 till AB Borätt och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnde ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet till en kostnad av ca 9,3 mnkr (inriktningsbeslut).
- 3 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 28 april 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet med uppdrag till kontoret att överväga en högre exploateringsgrad.

Spånga station är en av tyngdpunkterna i översiktplanen och området borde självfallet behandlas i ett gemensamt programarbete. När nu en av de mest centrala tomterna markanvisas innebär förslaget ett exploateringsstal på 2,9, vilket är högt för området, men knappast om ambitionen är att skapa en stadsmiljö runt stationen.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att minst hälften av de markanvisade lägenheterna ska upplåtas med hyresrätt.

Att bilparkeringstalet ska vara 0,2 per lägenhet.

Att exploatören ska åläggas att ordna med cykelparkering i området.

Att energianvändningen för bebyggelsen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Grönska på tak och fasader ska bidra att hålla nere kostnaderna för köpt energi.

Att 20 % av lägenheterna ska avsättas för studenter och unga och 5 % ska vara gruppboheter/serviceboheter.

Att i övrigt bifalla kontorets förslag till beslut samt anföra följande:

Kontoret påpekar att det är nödvändigt med trafikförstärkningsåtgärder i området med anledning av omvandlingen av Bromstens industriområde till bostadsområde. För att skapa en stadsmässig karaktär av området är det viktigt att satsa på yteffektiva transportslag som cykel och kollektivtrafik för att mer yta ska kunna användas till stadsutveckling. Framförallt bör det satsas på tvärförbindelser i kollektivtrafiken.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att upplåtelseformen för föreslagna boheter på den aktuella platsen ändras till hyresrätt som upplåts med tomträtt.

Att därutöver anföra:

Dagens sammanträde med exploateringsnämnden kommer att fatta beslut om de första mark-anvisningarna på tre år som avser ny bostadsbebyggelse i Spånga. Samtliga nya boheter föreslås samtidigt bli bostadsrätter – trots att bostadsrätterna redan utgör en majoritet av flerbostadsbeståndet i den aktuella stadsdelen.

Stockholms stad lider en akut brist på hyresrätter, särskilt sådana som unga, timvikarier och pensionärer har råd att efterfråga. Därför är det nödvändigt att riktlinjerna till Exploateringskontoret ändras så att hyresrätter konsekvent prioriteras framför bostadsrätter och egna hem, samtidigt som kontoret ska vidta åtgärder för att hålla tillbaka nyproduktionshyrorna. De nya bostäderna kommer även att tillskapas i ett mycket kollektivtrafikknära läge, samtidigt som en andel av bostäderna kommer att utgöras av smålägenheter. Detta skapar förutsättningar för parkeringstal som enbart motsvarar stadens riktlinjer för handikapparkering. Övriga

behov bör kunna tillgodoses genom att staden upplåter mark för bilpool i det aktuella området.

I det fortsatta planarbetet är det viktigt att kontoret utgår från ett tydligt barnperspektiv. Möjligheten till lek och utevistelse bör säkras, liksom säkra trafiklösningar. Kontoret bör även vidta åtgärder för att minska bullret och säkerhetsställa en god boendemiljö för blivande hyresgäster.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 15

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Akalla 4:1 vid Rinkeby Allé/ Hjulstavägen i Rinkeby till Micasa fastigheter i Stockholm AB

Dnr E2013-513-01164

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom del av fastigheten Akalla 4:1 vid Rinkeby Allé/Hjulstavägen i Rinkeby till Micasa Fastigheter i Stockholm AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet och ge kontoret i uppdrag att ta fram ett nytt förslag som innebär:

Att byggnationen sker på någon av de närliggande hårdgjorda ytorna.

Att energianvändningen för bebyggelsen ska inte överskrida 4 5-50 kWh/kvm/år. Grönska på tak och fasader ska bidra att hålla nere kostnaderna för köpt energi. Antalet p-platser ska begränsas. Tillgängligheten ska prioriteras.

Att i övrigt bifalla kontorets förslag till beslut samt anföra följande:

Exploatering bör i så hög utsträckning som möjligt ske på redan hårdgjorda ytor då grönytor fyller viktiga funktioner både ur ett socialt och ekologiskt perspektiv. Då det i området finns ett stort antal hårdgjorda ytor som exempelvis parkeringsplatser bör byggnationen i första hand ske på dessa.

- 3) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet.

Att därutöver anföra.

Planerna på upprustningen av Rinkeby Allé är positiva, men upprustningen och kompletteringsbebyggelse runt vägen måste planeras varsamt. Rinkeby är oerhört tätbebyggt och varje gång man tar i anspråk grön mark måste det övervägas noga. Precis i närheten av den föreslagna platsen finns ett stort markutrymme där tidigare Rinkeby förvaltningshus låg. Här fick för många år sedan Järva muslimska råd en markanvisning för att bygga en moské.

Fortfarande har inget bygge kommit igång och det verkar vara mycket oklart med finansieringen av moskébygget.

Innan beslut tas bör kontoret återkomma till nämnden med en redogörelse för om moskébygget fortfarande är aktuellt och om så inte är fallet undersöka om det är möjligt att uppföra bostäderna där.

För övrigt är beskrivningen av området missvisande i tjänsteutlåtandet. Hur kan man skriva att det är 500 meter till grönområden när det är 500 meter till en motorväg och en gigantisk parkeringsplats.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 16

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Vårholmen 4 i Vårberg till Vårberg Förvaltning AB

Dnr E2014-01184

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Vårholmen 4 till Vårberg Förvaltning AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

För bebyggelsen ska gälla: Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Energianvändningen ska hållas nere genom grönska på tak och fasader. Närheten till kommunikationer gör att parkeringstalet för bilar ska vara lågt. Cykelparkeringar ska prioriteras. Grönkompensation nämns inte men om grönytor tas i anspråk ska de ersättas av grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Plats ska reserveras för gruppboheter/serviceboheter. 20 % av lägenheterna ska reserveras för studenter och ungdomar.

§ 17**Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder inom del av fastigheten Vinsta 5:1 m fl i Hässelby Gård med Ikano Bostad AB samt markanvisning till AB Svenska Bostäder.****Genomförandebeslut**

Dnr E2014-00390

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom del av fastigheten Vinsta 5:1 omfattande investeringsutgifter om 55 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra projektet.
- 2 Exploateringsnämnden ger, under förutsättning av kommunfullmäktiges godkännande, kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering mellan exploateringsnämnden och Ikano Bostaden AB avseende del av fastigheten Vinsta 5:1 och träffa erforderliga avtal med en försäljningsinkomst om cirka 46 mnkr enligt vad som anges i

kontorets tjänsteutlåtande.

- 3 Exploateringsnämnden godkänner att mark inom del av fastigheten Vinsta 5:1 m.fl. som tidigare anvisats till AB Familjebostäder anvisas till AB Svenska Bostäder.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att andelen hyresrätter höjs till minst 75 procent av anvisade bostäder.

Att samtliga bostäder upplåts med tomträtt.

Att därutöver anföra:

I Stockholm saknar hälften av alla unga mellan 20 och 27 år en egen bostad, och en majoritet av dem behöver en hyresrätt för att kunna lämna familjebostaden eller det osäkra andrahandskontraktet. Därför är det nödvändigt att staden prioriterar hyresrätter framför bostadsrätter och egna hem under de kommande åren, och verkar för att hyrorna i dessa hamnar på nivåer som även stockholmare med vanliga inkomster har råd att betala. Den aktuella platsen ligger dessutom ett stenkast från Vinsta och Johannelund som domineras starkt av småhus, vilket ytterligare talar för att en högre andel av de föreslagna bostäderna bör upplåtas med hyresrätt.

I det fortsatta planarbetet är det av stor vikt att säkerhetsställa en god boendemiljö för kommande hyresgäster genom åtgärder som minskar utsattheten för buller från Lövstavägen, samt säkra trygga trafiklösningar för gång- och cykeltrafikanter som behöver kunna färdas till både Vinsta, Hässelbygård och Vällingby på ett smidigt sätt. Vi förutsätter att kontoret även har varit i kontakt med berörd stadsdelsnämnd för att kartlägga det eventuella behov av nya förskoleplatser som ytterligare tillskott av bostäder skapar.

Vänsterpartiet vill samtidigt framhålla att det inte finns någonting som hindrar att även bostadsrätter upplåts med tomträtt. Markinnehavet är ett av de viktigaste verktygen som staden har för att upprätthålla bostadsförsörjningsansvaret. Den borgerliga majoritetens slentrianmässiga försäljningar av mark minskar därför drastiskt möjligheterna att föra en aktiv markpolitik även i framtiden.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) och Åke Askensten m.fl. (MP).

Reservation

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) enligt följande:

Vi finner det angeläget att erinra om vårt ställningstagande då Exploateringsnämnden tidigare fattat beslut i detta ärende. Vi menade då att hela markanvisningen borde gjorts för hyresrätter på tomträtt. Idag är det entydigt att bristen på hyresrätter är mycket stor och det är en viktig uppgift för staden att öka takten i anvisningen av mark för hyresrätter.

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Det är positivt att man utvecklar området och bidrar till en mer sammanhållen bebyggelse med stadskaraktär. En viktig del i detta arbete ska vara att minska biltrafiken i området som både tar stora ytor i anspråk, ytor som kan användas till stadsutveckling, och som bidrar till föroreningar och bullerstörningar.

Stora satsningar behöver göras på yteffektiva trafikslag som kollektivtrafik och cykel. I kollektivtrafiken behövs framförallt satsningar på tvärförbindelser. På den lokalgata där det planeras kantstensparkering bör man se över möjligheten att ersätta parkeringsplatserna med ett kollektivtrafikkörfält. Kollektivtrafiken är redan i dag underdimensionerad och det finns stora problem med bilköer i området. Problemen riskerar att bli värre i samband med en ökad bostadsbebyggelse om man inte bygger ut kollektivtrafiken.

En ytterligare åtgärd för att minska biltrafiken i området är att hålla nere bilparkeringsnormen. Bilparkeringsnormen bör vara max 0,3 per lägenhet. Plats ska reserveras för handikapparkering och bilpoolsbil. Genom ett lågt parkeringstal kan man se över möjligheten att minska markanvisningens omfattning i syfte att ta mindre grönyta i anspråk för exploateringen. Grönyta som tas i anspråk ska kompenseras. Exploatören ska åläggas att ordna med cykelparkering i området. Andelen bostäder för ungdomar och studenter ska vara 20 % och 5 % ska avsättas för gruppboheter/serviceboheter.

§ 18

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Åkeshov 1:1 i Bromma till Småa AB

Dnr E2014-01186

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Åkeshov 1:1 till Småa AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet.

Att uppdra åt kontoret att återkomma med ett förslag med hyresrätter, och en högre exploatering.

Idag är det entydigt att bristen på hyresrätter är mycket stor

och det är en viktig uppgift för staden att öka takten i anvisningen av mark för hyresrätter.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att avslå markanvisningen och anföra följande:

Detta är återigen en exploatering på naturmark i Tunadalen som ingår i den regionala grönkilen. För ca 15 år sedan skedde en exploatering i Tunadalen på samma sida av Nockebyvägen. Den gången skedde exploateringen delvis på mark som var en gård till en fritidslokal (som revs) och en bollplan. Bollplanen flyttades något söderut (huvudsakligen till grönmark). Den nu föreslagna markanvisningen exploaterar den sista delen i söder av grönkilen i Tunadalen. Den här typen av förtätning är exempel på att viktiga naturmarker steg för steg exploateras.

Kontorets tidiga miljöbedömning är att den tillkommande bebyggelsen inte medför någon betydande påverkan på rekreation, landskap, naturmiljö/ekologi etc.

Miljöbedömningen tycks utgå ifrån att "skadan" på naturmiljön/ekologin m.m. redan skett genom tidigare exploateringar i Tunadalen. Då är det nu desto viktigare att spara den återstående södra delen av grönkilen.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att upplåtelseformen för föreslagna bostäder på den aktuella platsen ändras till hyresrätt som upplåts med tomträtt.

Att därutöver anföra:

Vänsterpartiet är mycket positiva till att områden som domineras av småhus och villor tillförs fler flerbostadshus genom varsam förtätning. Stockholms stad lider en mycket stor brist på bostäder, varför nyproduktionen måste öka i alla delar av staden. Genom att tillföra nya bostäder i denna typ av områden ökar även underlaget för offentlig och kommersiell service, vilket gynnar både nya hyresgäster och redan inflyttade. I den kommande deltaljplaneprocessen är det dessutom möjligt att påverka utformningen av fastigheterna så att de smälter in väl med övrig bebyggelse i området.

Men för att alla unga som idag är hänvisade till otrygga andrahandskontrakt eller sover på kursarens soffa ska ha en rimlig chans att få en egen bostad behövs framförallt fler nya hyres-rätter. Staden bör även verka för att

nyproduktionshyrorna i dessa ligger på nivåer som unga och studenter även har råd att efterfråga genom att till exempel ställa offensiva krav på bygg-herrar och erbjuda sänkta avgälden till dem som är beredda att bygga med pressade nyproduktionshyror.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 19

Ändring av markanvisning för bostäder och skola inom del av fastigheten Årsta 1:1 och Packrummet 9-12 i Liljeholmen, till Söderport Södra AB, Söderport Södertull AB och Söderport Holding AB, respektive Skolfastigheter i Stockholm AB

Dnr E2013-513-00012

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Årsta 1:1 till Söderport Södra AB, Söderport Södertull AB och Söderport Holding AB och ger kontoret i uppdrag att träffa tillägg till markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för skola inom del av fastigheten Årsta 1:1 samt del av fastigheterna Packrummet 10-12 till Skolfastigheter i Stockholm AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag

i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet och avvakta med eventuellt beslut om utökad markanvisning samt att därutöver anföra följande:

I områdets norra del finns ett grönområde med ett stråk som förbinder och utgör en viktig spridningszon mellan Liljeholmen och Årstaskogen.

Innan ändringen av markanvisningen kan ske är det nödvändigt att säkerställa att exploateringen inte negativt påverkar spridningszonen. Exploateringsnämnden anser att en ekologisk utredning bör göras innan ytterligare markanvisningar kan beslutas.

- 3) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att andelen hyresrätter höjs till minst 75 procent av anvisade bostäder.

Att samtliga bostäder upplåts med tomträtt.

Att därutöver anföra:

Vänsterpartiet menar att det är mycket anmärkningsvärt att samtliga nya bostäder som tillförs genom den ändrade markanvisningen kommer att upplåtas med bostadsrätt. De allra flesta bedömare är överens om att det framförallt är fler hyresrätter som behövs i Stockholms stad, eftersom både forskning och erfarenhet visar att flyttkedjor inte är ett effektivt sätt att komma till rätta med en omfattande brist på bostäder bland grupper som efterfrågar hyresrätter. Unga, timvikarier och pensionärer är beroende av en god tillgång på hyresrätter med rimliga hyror för att kunna lämna föräldrahemmet, det osäkra andrahandskontraktet eller bostaden som blivit alltför stor sedan livspartnern gått bort. Därför måste även hyresrätter konsekvent prioriteras framför

bostadsrätter och hyresrätter vid all nyproduktion.

Som kontoret konstaterar kommer de nya bostäderna ha en ovanligt god tillgång till kollektiv-trafik. Parkeringstalen bör därför hållas mycket låga, och mark istället upplåtas för bilpooler. I samband med områdesutvecklingen bör man även underlätta för trygg och attraktiv cykel-parkering under tak som både kan nyttjas av blivande hyresgäster och boende i närheten som tar cykeln till pendeltåget.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och vice ordföranden Maria Östberg Svanell m.fl. (S).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 20

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:1 m m på Kungsholmen till Besqab Projektutveckling AB och till JM AB

Samt markanvisning för skola inom fastigheten Stadshagen 1:5 på Kungsholmen till SISAB

Dnr E2014-00154

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:5 (Stadshagens idrottsplats) till Besqab Projektutveckling AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för skola inom

fastigheten Stadshagen 1:5 (Stadshagens idrottsplats) till SISAB.

- 3 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Stadshagen 1:1 m.m. (Igeldammsgatan) till JM AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 4 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området intill Stadshagen 1:1 m.m. (Igeldammsgatan).

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 20 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att bifalla kontorets förslag i att-satserna 3 och 4 i tjänsteutlåtandet.

Att återremittera att-satserna 1 och 2 i tjänsteutlåtandet.

I den gruppledd överenskommelse som ligger till grund för beslutet att ianspråka delar av Stadshagens IP för bostadsändamål finns villkorat att spaden inte får sättas i marken innan ersättning motsvarande den yta som planeras bebyggas (en 11 manna och en 7 manna fotbollsplan). Av ärendet framgår inte att sådana planer kommer att vara färdigställda eller att ekonomiska medel finns avsatt för ändamålet. Vi är inte beredda att tillstyrka några markanvisningar eller andra delar i beslutet innan det är helt klarlagt att ersättningsytorna finns finansierade och beslutade.

Vidare saknar vi redovisning för om avtal tecknats med tennishallen om flytt så att beslut om verkställighet av rivning av den tillfälliga tennishallen kan fattas och genomföras.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendena:

Delärende 1

Det behövs en utförligare ekonomisk plan och tidplan för projektet. Det finns tre bollplaner involverade och minst en av 11-planerna måste vara klar innan nuvarande fotbollsytan på Stadshagen tas i anspråk.

I ärendet saknas information om avtal tecknats med tennishallens ägare om flytt så att beslut om verkställighet av rivning av den tillfälliga tennishallen kan fattas och genomföras.

Vi förutsätter att det finns en utförligare information när ärendet kommer upp i fullmäktige.

Delärende 2

I det andra delärendet gäller markanvisningen (till JM) bebyggelse på vad som är parkmark enligt gällande detaljplan. Enligt ärendet har en tidig miljöbedömning gjorts men vad som framkommit i den redovisas inte. Innan beslut om markanvisning kan ske måste en fullständig miljökonsekvensbeskrivning upprättas som ska utgöra ett underlag för beslut om markanvisning.

Ett motiv för att bygga just bostadsrätter på den markanvisade platsen är att "bostadsrätter och hyresrätter blandas inom området". Kungsholmen domineras av bostadsrätter till mer än 70 % och inom det aktuella området är dominansen ännu större. Stadens mål (enligt uttalande i media) är att det ska byggas 50 % hyresrätter för att få en balans. Om lägenheter ska upplåtelseformen vara hyresrätter.

Förutsättningar för båda delärendena.

För den planerade bebyggelsen gälla: energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Parkeringstalet för bilar ska vara högst 0,3 per lägenhet och för cyklar minst 2,5. Grönytor som tas i anspråk ska ersättas med grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. En femtedel av lägenheterna ska anvisas till studenter och ungdomar. Plats ska reserveras för gruppboende/serviceboende.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå den del av ärendet som rör exploatering av Stadshagens IP.

Att upplåtelseformen för föreslagna bostäder ändras till hyresrätt.

Att därutöver anföra:

Vänsterpartiet har sedan tidigare varit tydliga med att vi inte ställer oss bakom en exploatering av den aktuella idrottsplatsen, såvida staden inte kan finna en fullgod ersättning. Det är dock inte rimligt att ersättning av idrottsplatsen innebär exploatering av uppskattad och väl använd parkmark. Därför avslår vi tills vidare de delar av förslaget som innebär exploatering av Stadshagens IP.

Däremot ställer vi oss positiva till markanvisningen som avser Igeldammgatan. Upplåtelse-formen i ärendet bör dock ändras till hyresrätt och marken upplåtas med tomträtt. Som bekant finns det ett mycket stort underskott på hyresrätter i staden, varför dessa konsekvent måste prioriteras framför bostadsrätter och egna hem. De allmännyttiga bostadsbolagen äger dessutom mindre än tre procent av flerbostadshusen på Kungsholmen, varför vi gärna ser en markanvisning till någon av stadens bolag om den aktuella byggherren inte är intresserad av att ändra upplåtelseform.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 21

Ombyggnad av trafikplats Kristineberg på Kungsholmen och överenskommelse om exploatering med tomträtt för parkeringsändamål inom del av fastigheten Stadshagen 1:1 på Kungsholmen med Stockholm Parkering AB.

Reviderat genomförandebeslut

Dnr E2014-01133

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner reviderat genomförandebeslut rörande ombyggnad av trafikplats Kristineberg på Kungsholmen omfattande en ökning av projektets nettoutgift med ca 16 mnkr innebärande investeringsutgifter om totalt ca 62 mnkr.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att träffa överenskommelse om exploatering mellan exploateringsnämnden och Stockholm Parkering AB avseende del av Stadshagen 1:1 och träffa erforderliga avtal enligt som anges i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 15 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Vänsterpartiet är positiva till att en upprustning av det aktuella området. Samtidigt är det viktigt att framhålla att vi på längre sikt vill se en nedgrävning alternativt inkapsling av Essingeleden, vilket även har föreslagits vid upprepade tillfällen av enig stadsdelsnämnd.

§ 22**Slutredovisning av utbyggnad för bostäder inom fastigheterna Glädjen 12 och Förtjusningen 1 (Brovakten) på Kungsholmen med Wallenstam AB**

Dnr E2014-01211

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner slutredovisningen av utbyggnad för bostäder inom fastigheterna Glädjen 12 och Förtjusningen 1 (Brovakten) på Kungsholmen med Wallenstam AB.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 13 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

§ 23

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Södermalm 5:2 m fl inom Södermalm till AB Borätt

Dnr E2014-001178

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostadsändamål inom fastigheterna Södermalm 5:2 till AB Borätt och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera kontorets förslag till beslut.

Att uppdra åt kontoret att återkomma med förslag om hyresrätter.

Idag är det entydigt att bristen på hyresrätter är mycket stor och det är en viktig uppgift för staden att öka takten i anvisningen av mark för hyresrätter, särskilt i innerstaden där ombildningen av allmännyttan innebär att det idag råder stor brist på hyreslägenheter.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1 Att ärendet återremitteras

2 Samt att uttala följande:

Spårravinen i Eriksdal är en resurs för den växande staden som bör tas till vara. De nedlagda spåren, ravinerna och tunneln är en identitetsmässig startpunkt för området. Den nu aktuella markanvisningen kommer att påverka förutsättningarna för den kommande planeringen kring Skanstullsbron och nämnden anser därför att markanvisningen inte bör göras i detta skede.

Exploateringsnämnden noterar även att kontoret förbereder ytterligare markanvisning i samma område och föredrar att se bägge dessa ärenden vid samma nämnd för att kunna ta ställning till helheten.

I avtalet bör krav ställas på att minst var femte lägenhet ska byggas för målgruppen unga och studenter samt att 5% av bostäderna ska vara servicebostäder.

Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Parkeringsstalet ska vara högst 0,3 per lägenhet.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet.

Att därutöver anföra:

Det föreslagna planområdet beskrivs i ärendet som otillgängligt, men fungerar i praktiken som ett sammanhängande grönområde som binder samman parken nedanför Södra Årstalundens koloniområde och Eriksdalslunden. Ärendet saknar en djupare analys av hur bebyggelse skulle kunna upplåtas utan att sambandet mellan grönområdena bryts och hur intrånget i naturmarken kan minimeras. Dessutom bör åtgärder föreslås som kan säkerhetsställa att biltrafiken till området även i fortsättningen kan hållas begränsad, samtidigt som vi skulle vilja se en reell grönkompensation av den naturmark som trots allt skulle tas i anspråk vid en eventuell exploatering.

Vidare menar vi att upplåtelseformen i detta ärende bör ändras till hyresrätt, och gärna anvisas till ett allmännyttigt bostadsbolag eftersom deras andel av beståndet har minskat kraftigt till följd av de senaste årens ombildningar till bostadsrätt. Trots att Stockholms stad lider en akut brist på hyresrätter fortsätter den borgerliga majoriteten att upplåta en majoritet av de nya bostäder som markanvisas med bostadsrätt. För att komma till rätta med bostadsbristen behöver det byggas betydligt fler hyresrätter än idag, samtidigt som staden måste verka för att hyrorna i de nya bostäderna som byggs hamnar på nivåer som även en ungdom eller student har råd att efterfråga.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 24**Markanvisning för bostäder inom fastigheten Södermalm 8:57 inom Södermalm till Folkhem Produktion AB**

Dnr E2014-001179

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Södermalm 8:57 till Folkhem Produktion AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 17 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera kontorets förslag till beslut.

Att uppdra åt kontoret att undersöka möjligheterna för Folkhem att uppföra fastigheten med hyresrätt.

Att bebygga Färgarplan med bostäder är ett riktigt beslut, men med den brist som idag råder på hyresrätter i innerstaden är det angeläget att på alla sätt försöka hitta sådana projekt.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att anvisa mark för bostäder och ge kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt tjänsteutlåtande med undantag för:

Att parkeringstal skall vara 0,3.

Att krav ställas på lokaler/föreningsgemensamma utrymmen i gatuplan samt att huset byggs av trä.

Samt anföra följande:

Exploateringsnämnden välkomnar att redan hårdgjorda ytor tas till anspråk för bostäder och ser att projektet ger nya värden till området. Nämnden ser att det är positivt för området att bottenvåningarna säkras för annat än bostadsändamål och förutsätter att detta skrivs in i kommande exploateringsavtal. Nämnden ser också mycket positivt på utvecklingen att flerfamiljshus byggs av trä – både stomme och fasad. Detta bör skrivas in som krav i exploateringsavtalet då det är en avgörande aspekt i förslaget.

Ett parkeringstal på 1.0 är inte förenligt med en modern urbanitet. Det bör istället uppmuntras att detta blir ett bilfritt-boende. Ett parkeringstal på 0,3 kommer fortfarande innebära att det krävs garage men dock inte under hela fastigheten.

I avtalet bör krav ställas på att minst var femte lägenhet ska byggas för målgruppen unga och studenter samt att 5% av bostäderna ska vara servicebostäder.

Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att upplåtelseformen för föreslagna bostäder på den aktuella platsen ändras till hyresrätt som upplåts med tomträtt.

Att därutöver anföra:

Det är positivt att kontoret föreslår ny bebyggelse i form av flerbostadshus av trä som är ett naturligt och förnybart material som binder koldioxid och ger minimalt med avfall. Det är också positivt att innerstaden tillförs nya bostäder utan intrång i parkområden, eftersom exploateringen i det här fallet sker på redan hårdgjord mark. Vänsterpartiet skulle dock vilja se en inventering av stadens mark som syftar till att identifiera platser där varsam förtätning kan ske utan att stockholmarnas tillgång till grön- och rekreatiomsområden minskar. Denna typ av gluggutredning genomfördes senast Stadshuset hade en rödgrön majoritet, och medför att staden får ett helhetsgrepp om stadsplaneringen. Den aktuella delen av Södermalm har till exempel tillförts ett betydande tillskott av bostäder under de senaste åren utan att staden har tagit ett samlat grepp om stadsdelen behov och förutsättningar för förtätning.

Det är till exempel beklagligt att samtliga föreslagna bostäder upplåts med bostadsrätt. Andelen hyresrätter har minskat kraftigt på Södermalm under det senaste decenniet genom den borgerliga majoritetens ombildningar av allmännyttiga hyresrätter och ovilja att ge upp attraktiv mark för markanvisning för hyresrätt. Stockholms unga behöver dock hyresrätter för att kunna flytta hemifrån. Staden måste således ställa om delar av nyproduktionen så att den blir bättre lämpad att möta stockholmarnas behov. Byggtakten av hyresrätter behöver öka, samtidigt som staden bör vidta åtgärder för att säkerhetsställa att hyrorna i de nya bostäderna hamnar på nivåer som unga och studenter har råd att efterfråga.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 25

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Enskede Gård 1:1 på Enskedefältet till Besqab Projektutveckling AB, Småa AB och Wallenstam Fastigheter 87 AB. Inriktningsbeslut

Dnr E2014-01144

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom del av fastigheten Enskede Gård 1:1 till Besqab

- Projektutveckling AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom del av fastigheten Enskede Gård 1:1 till Småa AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
 - 3 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom del av fastigheten Enskede Gård 1:1 till Wallenstam Fastigheter 87 AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
 - 4 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet (inriktningsbeslut).
 - 5 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet.

Att återkomma till nämnden med ett förslag på hur en områdesplanering kan genomföras.

Att inom ramen för en områdesplanering ge markanvisningar till kommunens allmännyttiga bostadsbolag för att bygga hyresrätter.

Att därutöver anföra:

Vi är positiva till att bygga bostäder i det angivna området, men exploateringen måste göras så att positiva värden tillförs området. I Stockholm, och i Enskede råder brist på hyresrätter varför det är angeläget att tillskottet av bostäder blir just hyresrätter.

Men arbetet måste göras med utgångspunkt i en områdesplanering där de boende bjuds in att delta och en boendedialog genomförs.

- 3) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet.

Att återkomma till nämnden med ett förslag på hur en områdesplanering kan genomföras.

Att inom ramen för en områdesplanering ge markanvisningar till kommunens allmännyttiga bostadsbolag för att bygga hyresrätter med hyrestak.

Att därutöver anföra:

Vi är positiva till en bebyggelse här. Men det måste ske utifrån en områdesplanering med deltagande av de boende och syftet måste vara att få fram hyresrätter med överkomliga hyror.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Åke Askensten m.fl. (MP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Att hitta kompletteringsbebyggelse till villaområden som kan minska bilberoendet och skapa en större blandning av upplåtelseformer och verksamheter är bra. I det parallella uppdraget bör det förutom bostäder finnas krav på lokaler som ger förutsättningar för både föreningsliv och

kommersiella aktörer.

Krav bör även ställas på att minst var femte lägenhet ska byggas för målgruppen unga och studenter samt att 5% av bostäderna ska vara servicebostäder.

Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Parkeringsstalet för bilar ska vara högst 0,3 per lägenhet och för cyklar minst 2,5.

§ 26

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Enskede Gård 1:1 på Enskedefältet till AB Stockholmshem

Dnr E2014-01146

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Enskedefältet till AB Stockholmshem och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 6 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

§ 27

Markanvisning för bostäder inom fastigheten Älvsjö 1:1 i Rågsved till Wästbygg Projektutveckling AB

Dnr E2014-00363

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Älvsjö 1:1 till Wästbygg Projektutveckling AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå kontorets förslag till beslut.

Att därutöver anföra.

Vi socialdemokrater har länge drivit frågan om att bilda naturreservat av Rågsveds friområde och det finns också som ett förslag i vår budget sedan många år. Vi anser det olämpligt att bygga på platsen och direkt provocerande att kalla det miljöspetsområde när man i realiteten förstör för viktiga naturvärden, nyckelbiotoper och också rekreationsmöjligheter för alla dem som idag besöker skogen.

- 3) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå markanvisningen till Wästbygg Projektutveckling AB.

Att ge kontoret i uppdrag att komma med förslag till ett naturreservat i Kräpladalen/Rågsveds Friområde.

Att bostäder byggs där det i dag ligger en närbutik, butiken erbjuds plats i byggnadens bottenvåning.

Att bostäder byggs på delar av den parkeringsplats som ligger mellan Bjursätragatan och Bäverdalens bollplan.

Att ett Naturum byggs på den hårdgjorda yta som blir

tillgänglig när Snösätragränd läggs ner.

Samt anföra följande:

Kräppladalen/Rågsveds Friområde är ett stort, oerhört naturskönt, populärt och tillgängligt område med mycket höga biologiska, ekologiska, rekreativa och sociala värden och är i dag ett av Stockholms tystaste områden. Den naturinventering som Skogsstyrelsen genomfört visar att området till 80 % består av nyckelbiotoper. Den av kontoret föreslagna exploateringen skulle begränsa möjligheten att utveckla den biologiska mångfalden och de rekreativa värdena som området har potential att erbjuda.

Staden bör i stället satsa på att utveckla de ekologiska och rekreativa värdena som området erbjuder genom att bilda ett naturreservat. Ett ytterligare steg i att utveckla området är att bygga ett Naturum. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade, en bra handikapparkering ska finnas. Alla de förskolegrupper som nyttjar naturområdet idag har efterfrågat sittplatser med bord och skärmtak. Ett café skulle också bidra till att förädla området.

Det finns ett flertal platser inom Södra Rågsved som är mycket lämpliga för bostadsexploatering, och som ger en attraktiv boendemiljö med närhet till såväl service som naturområdet.

Den aktuella markanvisningen bygger på en markanvisningstävling som haft som syfte att utveckla mer kvalitativa parametrar än pris vid anvisning av mark. Tyvärr var intresset lågt och endast ett godkänt förslag kom in till bedömning. Detta är en otillfredsställande bedömningsgrund för markanvisningen och nämnden anser inte att beslut om markanvisning kan vila på detta.

Dock ser nämnden gärna att liknande kvalitetsparametrar kan arbetas in i t ex markanvisningspolicyn för att kunna vikta pris mot arkitektonisk kvalitet eller hållbarhetskriterier.

- 4) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå markanvisningen.

Att därutöver anföra:

Vi anser att all mark som lämpar sig för bebyggelse i

Stockholm ska bebyggas, men vi måste samtidigt vara varsamma med mark och offentliga utrymmen som är värdefulla som rekreationsområden, mötesplatser eller som har ekologiska värden.

Det aktuella området är en festplats med lång tradition i Rågsved, där finns sedan några år en ny utomhusscen som staden har bekostat. Området är värdefullt, både som träffpunkt och som rekreationsområde för invånarna och ligger dessutom inom Rågsveds friområde som vänsterpartiet vill göra till naturreservat. Om den här bebyggelsen kommer till stånd måste en allmän väg dras igenom grönområdet. Det är inte ansvarsfullt eller förenligt med en god stadsplanering att förstöra ett område som är en så viktig tillgång för boende för att bygga 60 lägenheter.

Vi menar att staden istället ska bygga vid Rågsveds allé, enligt vänsterpartiets förslag. Detta projekt ger 630 lägenheter och byggs på en plats som lämpar sig mycket väl för bebyggelse och som kommer att bidra till en positiv utveckling av Rågsved och närliggande områden. Det är provocerande att i detta ärende tala om urban odling samtidigt som det pågår detaljplanearbete om att bebygga delar av befintliga koloniområden.

Istället för en illa genomtänkt bebyggelse i Snösätra bör man starta det visionsarbete som Familjebostäder har i uppdrag att genomföra i området. Ett sådant visionsarbete med ett aktivt deltagande av de boende kan ge nya förslag både när det gäller att bygga och när det gäller att på olika sätt utveckla området.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Daniel Forslund (FP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 28**Markanvisning samt försäljning av del av fastigheten
Örby 4:1 i Högdalen för industri till Active Fastighet
Norden AB**

Dnr E2014-00715

Ärendet utgår**§ 29****Markanvisning för bostäder inom fastigheten Farsta 2:1 i
Farsta vid Magelungens strand till Maxera Bostad AB**

Dnr E2014-00457

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheten Farsta 2:1 till Maxera Bostad AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Maria Östberg Svanellind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera kontorets förslag till beslut.

Det i ärendet angivna området är avsatt för naturändamål. Vi menar att det är möjligt att bygga bostäder längs med Magelungsvägen, både brett och högt.. Däremot måste strandpromenaden och en fredad zon ovanför den lämnas fri. Vi vill göra en strandpromenad utmed hela Magelungen, som en ska vara tillgänglig för boende men också för funktionshindrade. Den totala exploateringen måste utformas utifrån denna förutsättning.

- 3) Ann-Margarethe Livh (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att återremittera ärendet.

Att därutöver anföra:

Det aktuella området utgör en grön kil av stor betydelse för den biologiska mångfalden och är en unik naturmiljö som bör bevaras. Vi vill istället uppdra åt kontoret att återkomma med ett ärende som innebär nyproduktion i anslutning till Rågsveds allé enligt det arkitektförslag som Vänsterpartiet har tagit fram, samt att upplåtelseformen till detta ärende ändras till hyresrätt.

Stockholms stad lider en akut brist på hyresrätter, varför denna upplåtelseform bör prioriteras vid nyproduktion. Staden måste vidare vidta åtgärder för att säkerhetsställa att nyproduktionshyrorna även landar på nivåer som även unga, timvikarier och pensionärer har råd att efterfråga. Stockholm behöver dock sina grön- och rekreationsområden, varför nyproduktionen i första hand ska ske på redan hårdgjord mark.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner därefter att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP) och Åke Askensten m.fl. (MP).

Reservation

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ann-Margarethe Livh (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Tvärförbindelserna mellan Högdalen och Farsta behöver förstärkas. Dock står vi fast vid vikten av att värna Hanvedenkilen som går mellan stadsdelarna. Vi ser framförallt att det i etapp 2 och 3 behövs nog samma

överväganden för att inte förlora de ekologiska- och rekreativa värden som finns i området. Staden bör ta fram en tydligare strategi för den gröna infrastrukturen som ger förutsättningarna för det fortsatta arbetet med tvärförbindelserna mellan Högdalen och Farsta.

Vad gäller etapp 1 som denna anvisning avser ser vi att det är möjligt att göra en viss förtätning utan att de ekologiska och rekreativa värdena äventyras.

Vi vill att strandskyddet respekteras och att man därför bygger hus som inte sträcker sig ner mot Magelungen. Den befintliga gångvägen ska behållas. Området utgörs av mycket trevlig naturmark och när man går längs stranden bör man fortfarande efter byggnationen uppfatta det som om man går i naturen.

Resurser behöver satsas på sjön Magelungen för att den ska kunna nå god ekologisk och kemisk status till 2021.

För bebyggelsen ska gälla: Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Grönska på tak och fasader ska bidra att hålla nere kostnaderna för köpt energi. Parkeringsstalet ska vara högst 0,3 per lägenhet. Grönytor som tas i anspråk ska ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Plats ska reserveras för gruppboheter/serviceboheter.

§ 30

Markanvisning för centrumändamål och bostäder i Gasverket, Hjorthagen 1:3 till Jungberg & Rothman Kvarterfastigheter Holding AB

Dnr E2012-513-01022

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för centrumändamål och bostäder till Jungberg & Rothman Kvarterfastigheter Holding AB inom fastigheten Hjorthagen 1:3 och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 22 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande:

Norra Djurgårdsstaden är ett av stadens mest spännande utvecklingsområden. Miljötänk och kulturklustertanke bidrar till detta. Men vi kan också konstatera att det hittills inte finns några satsningar gjorda som kommer att främja inflyttning för människor med låga eller medelinkomst. Det är en brist och det är angeläget att komplettera området på ett sådant sätt att segregationen motverkas.

Området och byggnaderna är starkt förorenade av den verksamhet som tidigare bedrivits där och kostnaderna för att miljökompensera, rena, området så att det kan öppnas för allmänheten uppgår till flera hundra miljoner kronor. Centrumbildningen är central för området och kommer att rymma många viktiga funktioner som bibliotek, skola, förskola, vårdcentral och andra verksamhet för vilka det är angeläget att staden har rådighet över fastigheterna. Vi är osäkra på om det i det här läget att binda upp förvaltningsformen för de befintliga byggnaderna. Det kan visa sig ändamålsenligt att behålla vissa byggnader i stadens ägo för att säkerställa att det tilltänka verksamhetsinnehållet realiserar.

I den fortsatta utvecklingen skulle vi gärna se ett större inslag av delaktighet och medverkan från boende och det lokala kulturlivet för att säkerställa att medborgardialogen fungerar på ett positivt sätt. Den finns gott om utrymme att komplettera den kultur som redan är beslutad i denna så spännande och vackra stadsdel.

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Som exploateringskontoret påpekar är detta ett känsligt område där det är extra viktigt att planering och byggande sker med stor omsorg. Dessutom är avsikten att Norra Djurgårdsstaden ska bli ett miljöföredöme.

Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Parkeringsstalet ska vara högst 0,2 per lägenhet för bilar och 2,5 för cyklar. Om grönytor tas i anspråk ska de ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Närheten till universitetet gör det extra viktigt att lägenheter reserveras för studenter och ungdomar.

§ 31

Markanvisning för bostäder och lokaler inom fastigheten Hjorthagen 1:3 i Norra Djurgårdsstaden, Östermalm, Etapp Brofästet till Einar Mattsson

Dnr E2012-513-00411

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder och lokaler till Einar Mattson inom fastigheten Hjorthagen 1:3 och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 23 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) finner att nämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Åke Askensten m.fl. (MP) enligt följande:

Det är utmärkt att det byggs hyreshus i det aktuella området och att marken upplåts med tomträtt.

Ingenting sägs i ärendet om grönkompensation och om det är fråga om grön mark. Om grönytor tas i anspråk ska de ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion.

Energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år.

Grönska på fasader och tak minskar energibehovet. Parkeringsstalet för bilar ska vara högst 0,2 per lägenhet och för cyklar minst 2,5. Tillgänglighetsfrågorna ska vara prioriterade. Plats ska reserveras för gruppstäder/servicebostäder. Området ligger nära universitetet och minst 20 % ska vara lägenheter för studenter och ungdomar.

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Vänsterpartiet menar att det är positivt att den aktuella markanvisningen innebär ett tillskott om cirka 100 hyresrätter till stadsdelen Norra Djurgårdsstaden. Vi vill dock framhålla att den borgerliga majoriteten på intet sätt vara nöjd med hyresnivåerna i nyproduktionen inom denna stadsdel. Det allmännyttiga bostadsbolaget Familjebostäders har till exempel nyproducerade ettor i området som kostar över 9 000 kronor i månaden. Det är inte den typen av hyresrätter som kommer att underlätta för unga stockholmare att flytta hemifrån eller lämna osäkra andrahandskontrakt.

Det är positivt att med skarpa energikrav i nyproduktionen, men de bör gälla ett större geo-grafiskt område än en enskild miljöstadsdel. Staden måste samtidigt kompensera de höjda kraven genom att exempelvis sänka tomträttsavgälden och fullt kompensera byggherren för eventuella mark- och saneringsarbeten. Detta ska givetvis kombineras med avtal som säkerhetsställer att stadens insatser även kommer hyresgästen till godo i form av lägre nyproduktionshyra än annars.

§ 32

Ingen övergödning – Strategi för Stockholms län.

Svar på remiss

Dnr E2014-00947

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 15 maj 2014.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att besvara remissen med följande utlåtande:

Enligt länsstyrelsens remiss är övergödningen ett mycket stort problem och konstaterar att även ur ett internationellt perspektiv så har Stockholmsregionen stora problem. Orsaker till övergödningen beror på en ökande befolkning som får till följd växande avloppsvolymer, ökad biltrafik och konsumtion. Förändrad markanvändning där grönområden (som fungerar som ”filter”) exploateras, asfalteras, stenläggs, eller på annat sätt hårdgörs, leder till att den naturliga infiltrationen försvinner och dagvattenmängderna ökar och därmed övergödningen.

Ett kretsloppstänkande måste inkluderas i varje projekt (även i mindre lokala projekt) för att kunna nå de nationella miljömålen ingen övergödning, frisk luft, god bebyggd miljö etc. Staden kan genom rätt samhällsplanering och fysisk planering aktivt bidra till detta, bl.a. genom att ställa krav i samband med markanvisningarna. De ”vinster” som blir i samband med markförsäljningar måste i större utsträckning gå till åtgärder som bl.a. minskar övergödningen.

Kvävet i luftföroreningarna kommer till stor del från biltrafiken. Prognoserna pekar på en 40-50 procentig ökning av efterfrågan på transporter i länet de närmaste 20 åren. Den efterfrågan stimuleras av den omfattande investering i bilismen som staden gör bl.a. i megaprojektet ”Förbifarten” och andra stora vägsatsningar. Andelen som åker kollektivtrafik beräknas minska med flera procentenheter vilket är tvärt emot vad länsstyrelsens remiss föreslår ”Möjliga åtgärder: Trafik. Minska kväveutsläppen från trafiken, till exempel genom att öka andelen kollektivtrafik” (sid 21).

Remissen ”Ingen övergödning – Strategi för Stockholms län” innehåller många bra förslag till åtgärder som Stockholms stad kan genomföra såvida den politiska viljan finns. Åtgärder som görs inom strategin ”Ingen övergödning” kan även bidra till stadens klimatanpassning. Genom att ta till vara och utveckla ekosystemtjänster mer aktivt kan även andra värden

stärkas.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Vi delar helt miljöförvaltningens synpunkter rörande behovet av att komplettera Vattenmyndighetens åtgärdsprogram med såväl en mer detaljerad geografisk upplösning som ett mer omfattande helhetstänkande. Ekologiskt funktionellt slutna system måste hanteras separat samtidigt som hänsyn tas till det inflöde som sker från oftast uppströms men ibland ”nedströms” belägna vatten. Den senare aspekten är helt nödvändig för prioriteringen av åtgärder i tid och rum. För Stockholms del utgör Mälarens och Östersjön två sådana källor till inflöde av närsalter som måste beaktas och åtgärdas och där det krävs ett omfattande regionalt och nationellt samarbete.

Vi delar också miljöförvaltningens synpunkter vad gäller begreppet ”Hållbar dagvattenhantering” och nödvändigheten av att ”öppna” vattensystemen och fördröja vattnets avrinning och därvid skapa ”översvämningsområden” på lämpliga platser. Trafiken spelar som förvaltningen påpekar stor roll som kvävekälla samtidigt som kollektivtrafiken utgör den enda långsiktiga lösningen. Detta understryker nödvändigheten av att Stoppa Förbifarten och istället använda resurserna till just kollektivtrafik.

Därutöver vill vi understryka behovet av åtgärder för att minska tillförseln av närsalter till Mälaren som helhet, vilket måste ske inom ramen för Mälarens Vattenvårdsförbund och där Stockholms kommun bör öka sin aktivitet. Inflödet av närsalter från Östersjön tills skärgården understryker behovet av att Stockholms kommun, som den historiskt störste förorenaren, tar ett betydligt större ansvar också ekonomiskt för Skärgården och att Regeringen kraftigt ökar sin satsning på restaureringen av Östersjön.

Vi vill också poängtera vikten av att restaurera skadade vattenmiljöer. V har tidigare lagt fram ett detaljerat restaureringsprogram för både sjöar, vattendrag och brackvatten och vill särskilt poängtera vikten av att utveckla musselodling och syresättning av bottenvatten i dessa sammanhang liksom av skyddszoner vid vatten på all odlad mark. Båda dessa åtgärder är kostnadseffektiva åtgärder i både sött, bräckt och salt vatten och utgör bra kollektiva lösningar som ersättning för mindre effektiva individuella insatser av ex. jordbrukare.

Vi vill också understryka nödvändigheten av att alla enskilda fastigheter inklusive fritidsfastigheter snaras förses med effektiva reningsanläggningar antingen genom anslutning till kommunala reningsverk eller genom enskilda eller gemensamma lösningar.

Beträffande Länsstyrelsens förslag vill vi påpeka att även om köttkonsumtionen måste minska av främst klimatskäl utgör den ur övergödningssynpunkt inte något större problem så länge avloppsvattnet genomgår fastställd rening. Vi vill också påpeka att skapandet av kretslopp är viktigt men att hänsyn härvid måste tas till klimatkostnader i form av ex. transporter. Återvinning av fosfor är nödvändigt men det innebär inte med självklarhet att gödsling av åkrar med naturgödsel är den bästa lösningen, eftersom naturgödsel bidrar till övergödning i högre grad än handelsgödsel.

§ 33

Dagvattenstrategi Stockholms väg till en hållbar dagvattenhantering

Dnr E2014-00327

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden hemställer att kommunfullmäktige godkänner ”Dagvattenstrategi – Stockholms väg till en hållbar dagvattenhantering”.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, trafikkontorets, miljöförvaltningens, stadsbyggnadskontorets och Stockholm Vatten VA ABs gemensamma tjänsteutlåtande från den 15 maj 2014.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka kontorens förslag samt att göra följande tillägg:

Grundläggande i en plan för att bemästra dagvattenproblematiken är att föreningarna begränsas från första början så att de inte som i dag drabbar människor, djur och natur och leder till stora samhällskostnader.

En viktig preventiv åtgärd, som Stockholms stad förfogar över, är att minska biltrafiken. Det kan bl.a. ske genom höjda avgifter och färre parkeringsplatser för bilar. Detta samtidigt som framkomligheten ökar för bussar och cyklar. Staden bör påverka statsmakterna för att få till stånd höjda trängselskatter och utvidgade områden för trängselskatt.

Förbifart Stockholm är lokalt och regionalt en gigantisk förorenare som måste stoppas – enligt Naturvårdsverket kommer den, om den förverkligas, att leda till att biltrafiken ökar med 4 procent i stockholmsregionen.

Flygtrafiken måste också begränsas. Det mest närliggande exemplet är Bromma flygplats. Det är oacceptabelt att låta flygtrafiken öka – redan nu innebär Brommaflyget stora utsläpp över bl.a. Stockholms innerstad och Bromma med omnejd. Stockholms stad bör kontakta regering och riksdag och föreslå att Bromma flygplats snarast avvecklas för att ge plats för bostäder och arbetsplatser.

Byggnaderna är i dagsläget en stor förorenare. Stockholms stad bör föregå med gott exempel och i det egna beståndet genomföra verkligt effektiva energisparåtgärder. I nya byggnader ska energianvändningen inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år. Energianvändningen ska hållas nere genom grönska på tak och fasader. Avvecklingen av koleldningen vid Värtan ska påskyndas.

Som länsstyrelsen påpekar är övergödningen ett stort bekymmer. Kretsloppstänkande måste ingå i varje projekt (även i mindre lokala projekt) så att staden bidrar till att de nationella miljömålen ingen övergödning, frisk luft, god bebyggd miljö etc. kommer att uppnås. Där kan staden bl.a. ställa krav i samband med markanvisningarna. De ”vinster” som uppstår i samband med markförsäljningar måste i större

utsträckning gå till åtgärder som bl.a. minskar övergödningen.

Grön mark är viktig för att ta hand om dagvattnet och om grönytor tas i anspråk vid byggnation ska de ersättas med nya grönytor med likvärdig ekologisk funktion.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Daniel Forslund (FP), vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) och Ann-Margarethe Livh (V).

Reservation

Åke Askensten m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande:

Dagvattenstrategin är ganska övergripande och som sådan fullt godtagbar. Vi delar Miljöförvaltningens synpunkter rörande behovet av utbildning och internt informationsmaterial och behovet av ökade personella resurser och externt stöd.

Vi delar också miljöförvaltningens synpunkter vad gäller ökad samordning mellan nämnder och bolag och tydliggjord ansvarsfördelning liksom beträffande utveckling av arbetsprocesser och rutiner i arbetet. Vi delar också miljöförvaltningens synpunkter vad gäller komplettering med uppgifter om lågpunkter i staden och sekundära rinnvägar samt mer detaljerade översvämningsskarteringar.

Därutöver vill vi starkt framhålla behovet av anpassning till det stigande havet vad gäller både dagens åtgärder och framtidens strategi. Stadens utgångspunkt att havet till år 2100, vilket bara är 85 år och inte 100, stiger med högst 0,5 m i Stockholm är inte korrekt. Den nya FN-rapporten (IPCC-5) anger siffran + 0,48 plus 0,2 (regional avvikelser) plus 0,3 (Väst-antarktis), vilket ger siffran 0,98. Johan Rockström angav vid Klimatriksdagen förra veckan motsvarande siffra till 1,5 m. Allt korrigerat för landhöjningen år 2100. Detta innebär att havet långt före år 2100 tränger in i Mälaren. Detta kan temporärt förhindras men då måste åtgärder om detta planeras, beslutas och genomföras.

Vid protokollet

Kristofer Stjernqvist